

Årsberetning 2021

Virksomhetens art og lokalisering

Norges Naturvernforbund er en landsdekkende medlemsorganisasjon med det formål: *å arbeide for å verne naturen og sikre livsmiljøet slik at menneskelig virksomhet ikke overskrider tålegrenser i naturen.*

Landsmøte, landsstyre og sentralstyre er organisasjonens besluttsende organer, og i 2021 ble det gjennomført digitalt landsmøte på grunn av den pågående koronapandemien. Silje Ask Lundberg hadde før landsmøte orientert at hun ikke tok gjenvalg. Ny ledelse ble valgt bestående av Truls Gulowsen som leder og Pernille Hansen og Synnøve Kvamme som nestledere. Landsmøtet gjorde en endring i vedtektene som åpnet for å velge to nestledere. Landsstyret vedtok nytt arbeidsprogram for perioden 2020 – 2022, som var svært likt det foreløpige arbeidsprogrammet som landsstyret hadde vedtatt i juni 2020.

Landsstyret har hatt 6 møter i 2021, herav 1 ekstraordinært og tilsvarende har sentralstyret hatt 6 møter, herav 1 ekstraordinært.

Sekretariatet er lokalisert i Mariboegate 8 i Oslo. I hele 2021 har de ansatte jobbet fra hjemmekontor, så langt det har vært praktisk mulig, i tråd med forskriften fra Oslo kommune.

Organisasjonens sekretariat hadde pr 31.12.2021 36 ansatte på hel- eller deltid, til sammen 34,4 årsverk, herav inkludert tre regionansatte. I tillegg er leder honorert tilsvarende en fulltidsstilling og to nestledere honoreres tilsvarende 20% stilling hver. Til sammen lønner og honorerer da sekretariatet 39 ansatte og 35,7 årsverk. Pr 31.12.2021 var det seks ansatte som hadde midlertidig stilling. Medarbeiderne som var og er engasjert i midlertidige stillinger arbeider på tidsavgrensede vikariater eller prosjekter.

Frivillig arbeid utgjør hovedtyngden av organisasjonens aktivitet i fylker og kommuner over hele landet. Tillitsvalgte, aktive medlemmer og andre bidrar i tillegg vesentlig for å sikre og forsterke det faglige og organisatoriske nivået i organisasjonen. Samlet representerer Naturvernforbundet et omfattende faglig nettverk som sikrer stor innsikt i natur, klima- og miljøspørsmål. Virksomheten omfatter medlemsrettet arbeid, miljøpolitisk påvirkningsarbeid overfor sentrale og lokale myndigheter, storting, næringsliv m.f. Naturvernforbundet er en sentral høringsinstans og uttalte seg om en rekke viktige miljø- og naturvernsaker overfor kommunal, regional og nasjonal forvaltning, samt overfor Regjeringen og Stortinget i 2021 og i noen tilfeller EU.

Naturvernforbundet har aktive lokallag og fylkeslag i alle fylker og til tross for koronapandemien har lokal- og fylkeslagene i Naturvernforbundet hatt mye aktivitet. I løpet av 2021 har fylkeslagene i Oppland og Hedmark slått seg sammen til Naturvernforbundet i Innlandet. To studentlag er slått sammen til ett, og det er kommet til to nye lokallag i Telemark. Vi har nå 96 aktive lokallag, noe som er historisk høyt!

Naturvernforbundet hadde 36 081 medlemmer per 31.12.2021, en økning på 1 166 medlemmer eller 3,3 % fra året før. I tillegg var det registrert 1 405 faste givere, en økning på 25 fra 2020. Fastgiverinntektene økte fra 1,920 mill. kroner til 2,066 mill.

kroner. Gjennomsnittlig giverinntekt var i 2021 på 1 471 kroner mot 1 392 kroner i 2020. Innsamlingsprosenten i 2021 var på 85 %, en nedgang fra 89 % i 2020.

I 2021 ble det innført driftsstøtte til ansettelse av fylkessekretærressurs i fylkeslag etter vedtak i landsstyret høsten 2020. Ordningen fungerer godt og i 2021 ble det tildelt driftstilskudd til i alt seks fylkeslag. I tillegg er det også utbetalt reise- og møtestøtte til fire fylkeslag. Sekretariatet leverer økonomitjenester til flere lokal- og fylkeslag.

En omfattende organisasjonskartlegging ble gjennomført med spørreundersøkelse blant 10.000 medlemmer, alle tillitsvalgte og ansatte samt dybdeintervjuer med et 30-talls aktive. Rapporten er behandlet i landsstyret, og et arbeidsutvalg ble nedsatt for å jobbe videre med mål om bedre organisasjonskultur.

Naturvernforbundets landsstyre har i 2021 opprettet et nytt energiutvalg, og organisasjonen har nå seks aktive fagutvalg samt flere faglige ressursnettverk med frivillige i organisasjonen. Tillitsvalgte, medlemmer og ansatte sitter dessuten i en rekke forskjellige verv i organisasjonsstyret, faglige utvalg og diverse råd på vegne av Naturvernforbundet. Generalsekretær var styreleder i Forum for Natur og Friluftsliv frem til årsmøtet i mai 2021.

Naturvernforbundet har et langsiktig internasjonalt prosjektsamarbeid innenfor ressursforvaltning, klima, miljøundervisning og organisasjonsbygging. I Russland og Ukraina bidrar Naturvernforbundet til å fremme sikker nedleggelse av de eldste atomreaktorene med støtte fra Direktoratet for Strålevern og Atomsikkerhet. I Russland har vi også samarbeidet om naturvern, klima, behandling av kommunalt avfall, plast og miljøundervisning med støtte fra Klima- og Miljødepartementet.

I Kirgisistan bidrar Naturvernforbundet til bedre klimatilpasning for sårbare lokalsamfunn og involvering av ungdom i utforming av landets klimapolitikk med finansiering fra EU. I Togo og Mosambik har Naturvernforbundet en avtale med NORAD om å støtte utviklingen i utvalgte lokalsamfunn i perioden 2021-25. Arbeidet med ren energi videreføres i tillegg til forvaltning og vern av lokale naturressurser. En splittelse i vår lokale partnerorganisasjon i Nigeria har medført en midlertidig stopp i arbeidet med ungdom i Nigerdelta rammet av oljeforurensning. Dette i samråd med Operasjon dagsverk som samlet inn penger til prosjektet i 2017. Naturvernforbundet er medlem av det internasjonale miljønettverket Friends of the Earth.

Naturvernforbundet ga i 2021 ut to nummer av medlemsbladet Natur & miljø. Bladet har et opplag på 27 230 eksemplarer i 2020/21, opp fra 22 785 eksemplarer i 2018/19. Av disse er 62 gratisdistribuerte og 438 betalende abonnenter. Blad nummer 1 og 2 – 2021 ble i gjennomsnitt distribuert til 27 422 abonnenter.

Redegjørelse for Aktivitetsregnskapet

Etter 5 år med positivt resultat og styrking av formålskapitalen var 2021 budsjettert med å bruke 2 mill. kroner av formålskapitalen på satsingsområder innenfor verving av nye medlemmer, Stortingsvalgkampanjen og videreutvikling av organisasjonskulturen. I budsjettet var det budsjettert med to store poster som Naturvernforbundet ikke fikk tildelt i 2021. Dette var midler fra Handelens Miljøfond samt midler fra Norsk Tipping. Søknaden om midler fra Handelens Miljøfond fikk vi beskjed om i mai 2021 at var avslått, så prognosen ble justert og vi hadde fortsatt ett resultatmål på -2 mill. kroner for 2021.

Den manglende tildeling fra Norsk Tipping ble først kjent 28. desember, ledelsen og styrende organer løpende oppdatert.

Vi må i regnskapet for 2021 anse disse midlene som tapt, selv om vi har en klagesak inne hos Lotteri- og stiftelsestilsynet som vi ikke har fått avklaring på. Vi håper at vi får

en ekstra tildeling av midler i 2022 som helt eller delvis kan kompensere for tapet Vi har fått tilbakemelding fra Lotteri- og Stiftelsestilsynet på at vi vil motta støtte igjen i 2022.

Resultatet av disse hendelsene er at fri formålskapital har blitt redusert med 5,579 mill kroner og er pr 31.12.2021 på 13,069 mill. kroner.

Aktivitetsregnskapet for 2021 viser et negativt aktivitetsresultat på 5,536 mill. kroner. Det er en kraftig reduksjon fra 2020 hvor aktivitetsresultatet endte på 5,246 mill kroner

Sum anskaffede midler var i 2021 samlet på 54,861 millioner kroner en nedgang på 8,477 mill. kroner fra 2020 og skyldes i hovedsak lavere prosjektinntekter/tilskudd og ingen støtte fra Norsk Tipping sine tippemidler.

Tilskudd (driftsstøtten) fra Miljøverndepartementet var den største enkeltkilden til driftsinntekter, og utgjorde i 2021 7,65 mill. kroner, en økning på 0,013 mill. kroner fra 2020.

NORAD var den største enkeltkilden til prosjektinntekter på i alt 8,242 mill. kroner, en økning på 0,667 mill. kr fra 2020. Innsamlede midler og medlemsinntekter utgjorde til sammen 13,4 mill. kroner, en nedgang på 1,362 mill. kroner fra 2020, hvor det var en enkeltstående gave på 2 mill. kroner mottatt. Offentlige tilskudd utgjorde 58 % av de samlede inntektene, en økning på 8 prosentpoeng fra 2020. Det er en uttalt strategi at avhengigheten av offentlige tilskudd bør reduseres. Tar man høyde for at tilskudd fra både Handelens Miljøfond, Norsk Tipping og Operasjon Dagsverk midler som har vært fryst i 2021, så er andelen på offentlig tilskudd på samme nivå som i 2020.

Sum forbrukte midler var på til sammen 60,397 mill. kroner, en økning på 2,305 mill. kroner sammenlignet med 2020. Av dette utgjorde kostnader til organisasjonens formål 51,543 mill. kroner. Formålsprosenten for 2021 er på 85% en nedgang på 2 prosentpoeng fra 2020.

Tilskudd til internasjonalt arbeid gjelder i stor grad overføringer til prosjektpartnere i land i Øst-Europa og Afrika. Prosjektene i utlandet drives med midler i hovedsak bevilget av Norad, Utenriksdepartementet, Klima og miljødepartementet og Strålevernet.

Det ble i alt overført 10,376 mill. kroner til lokal- og fylkeslag, Miljøagentene og Natur og Ungdom i 2021. Det er en økning på 2,177 mill. kroner fra 2020 og skyldes økt overføring av medlemskontingent og noe mer aktivitetstilskudd over eksterne prosjekter. Tildelingen til Natur og Ungdom ble økt med 100.000 i 2021. Medlemskontingenten til fylkes- og lokallagene var på i alt 4,941 mill. kroner.

På aktiviteter som oppfyller formålet ble det i 2021 i alt brukt 28,943 mill. kroner. Det er i linje med hva som ble brukt i 2020, en nedgang på 0,177 mill. kroner.

Kostnader ved administrasjon og styrende organer viser økning fra 2020. Administrasjonsprosenten var i 2021 på 9%, en økning på 2 prosentpoeng fra 2020. Likviditeten har vært god gjennom hele 2021. Overskuddslikviditet er plassert i norske banker som vanlig rentebærende innskudd og høyrentekonto.

Formålskapital

Ved utgangen av 2021 har vi en total formålskapital på 13,504 mill. kroner. Det er en reduksjon på 5,536 mill. kroner fra 2020. Av dette utgjør fri formålskapital 13,069 mill. kroner, en reduksjon på 5,579 mill. kroner fra 2020. Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner utgjør 0,434 mill. kroner, en økning på 0,043 mill. kroner fra 2020.

I årsregnskapet for 2021 er fortsatt drift lagt til grunn og styret bekrefter at forutsetning er tilstede.

Arbeidsmiljø

Sykefraværet i Naturvernforbundet i 2021 var på 1,91 % av total arbeidstid. Det er en kraftig nedgang 2020 hvor sykefraværet var på 4,11 %. Det egenmeldte sykefraværet utgjorde 1,53 % og langtidsfraværet (mer enn 16 dager) var på 0,38 %. Det var ingen personskader eller ulykker blant ansatte i 2021. Ansatte med barn opp til 12 år har hatt noe mer fravær som skyldes koronapandemien og oppfølging av hjemmeskole og redusert tid i barnehager. Arbeidsmiljøutvalget har i 2021 hatt fem møter, med stort fokus på den utfordrende koronasituasjonen. Tiltak som 30 minutters trimmetid hver dag, utendørs ansattsamlinger og faste, digitale treff har vært gjennomført som arbeidsmiljøtiltak.

En lønnsjustering for alle ansatte ble fremforhandlet i 2021 og revidert særavtale med NTL-Naturvernforbundet signert i januar 2022.

Likestilling

Forbundets mål er å sørge for god kjønnsbalanse både i tillitspersonapparatet så vel som i sekretariatet. Landsstyret har en kjønns sammensetning som tilfredsstillende våre vedtekter der det står at «kjønnsfordelingen i landsstyret bør ikke vise større ulikhet enn 60–40». Kjønnsfordelingen i sekretariatet er svært jevn, og av de ansatte pr 31.12.2020 er det 19 kvinner og 20 menn (inkl. 3 honorerte tillitsvalgte). Ledergruppen består av tre kvinner og fire menn (per 31.12.2021). Begge nestledere og generalsekretær er kvinner.

Lønnsystemet er bygget på stillingskategorier, hvor ansiennitet og utdanning bestemmer lønnsnivået. Det er ikke rom for individuelle lønnsforhandlinger. Dette gjør at det ikke er merkbar forskjell i lønn mellom menn og kvinner som har samme erfaringsbakgrunn og stillingskategori.

Påvirkning av det ytre miljø

Vår tjenesteproduksjon forutsetter bruk av ulike ressurser som vi søker å begrense mest mulig. Landsstyret vedtok i november 2019 en reisepolicy for Naturvernforbundet som legger stor vekt på miljø. Vi tilstreber å gjøre reisevirksomheten så lite miljøbelastende som mulig ved å benytte gange, sykkel og kollektivtransport i Oslo-området og mest mulig tog/buss i Norge der det er praktisk mulig. Etter at Norge delvis ble nedstengt i mars 2020 har vi benyttet zoom, teams el. i stor utstrekning og som erstatning for reise-/møtevirksomhet. Innkjøp av kontormøbler og elektronisk utstyr gjøres forsøksvis brukt, og vi har stort fokus på vedlikehold og reparasjon fremfor å kjøpe nytt.

Internasjonale reiser er normalt vårt største bidrag til klimagassutslipp. Som følge av koronapandemien har det i 2020 tilnærmet vært ingen reisevirksomhet.

Naturvernforbundet har ikke et fullstendig klimaregnskap. Sekretariatets aktiviteter rapporteres til Miljøfyrtårn og vi har på den måten oversikt over en del av organisasjonens miljøbelastning. På dette grunnlaget er det mulig å anslå våre utslipp knyttet til flyreiser. I 2021 var det 15 flyreiser (en vei) med slik fordeling:

Strekning	Antall	kg CO2¹	SUM kg CO2
------------------	---------------	---------------------------	-------------------

Norge og Norden	14	85	1 190
Europe	1	250	250
SUM	15	335	1 440

Fremtidig utvikling

Naturvernforbundet har styrt arbeidet i 2021 etter arbeidsprogrammet. Det er gjort prioriteringer i arbeidsprogrammet i tråd med vedtak i styrende organer. Nytt arbeidsprogram skal vedtas på landsmøtet i april 2022.

Ny forskrift for «Tilskudd til frivillige miljøorganisasjoner og allmennyttige miljøstiftelser» arbeidet med ny forskrift deltok Naturvernforbundet sammen med andre miljøorganisasjoner som høringsinstans og gir innspill til klima – og miljødepartementet. Ny forskrift ble lagt frem våren 2021 og skal gjelde for tilskuddsåret 2022.

Etiske retningslinjer og anti-korrupsjons arbeid

Nye, reviderte etiske retningslinjer ble vedtatt av landsstyret i mars 2020, og et etisk utvalg ble opprettet for å kunne håndtere eventuelle saker som omhandler brudd på organisasjonens etiske retningslinjer. Naturvernforbundet har også vedtatte retningslinjer for anti-korrupsjonsarbeid som er godkjent av våre bidragsyttere. Enhver form for mislighold må rapporteres av våre partnere og eventuelt tilbakebetales. Det er ikke rapportert inn noe mislighold i 2021.

Styring av finansiell risiko

Naturvernforbundet hadde i 2021 58% offentlig finansiering. Det er en økning (8 prosentpoeng) fra 2020. Med tanke på usikkerhet i tildelingen og kriterier for ulike offentlige støtteordninger vil vi fortsatt jobbe for å øke andelen inntekter fra andre kilder, men vi er likevel komfortable med at over halvparten av forbundets inntekter i 2021 finansieres med offentlige midler. Det gjelder spesielt med tanke på at mange andre har hatt et svært utfordrende år knyttet til koronapandemien.

Hendelser etter årsavslutning

Etter balansedagen har det brutt ut krig mellom Ukraina og Russland, hvor Naturvernforbundet har samarbeidspartnere i begge land. Dette skaper usikkerhet rundt videre drift av prosjektene og overføring av midler til partnere. Vi har tett dialog med både donor og samarbeidspartnere videre.

Det vil bli gjort løpende vurderinger av inntektssituasjonen og forutsetningen kan raskt endre seg dersom statlig støtte, prosjektinntekter eller gaveinntekter plutselig faller helt eller delvis bort. I så fall vil det bli iverksatt tiltak for å sikre forbundets drift.

Naturvernforbundet har inntekter og likviditet til å opprettholde normal drift videre.

Oslo, 1. april 2022

I styret for Norges Naturvernforbund

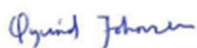
Truls Gulowsen
leder

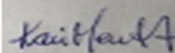
Pernille Hansen
nestleder

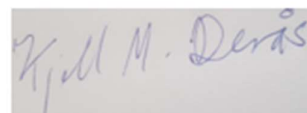
Synnøve Kvamme
nestleder

Øyvind Johnsen
styremedlem

Kari Merete Andersen
styremedlem

Kjell Derås
styremedlem

Gina Gylver
styremedlem Natur og Ungdom

Maren Esmark
generalsekretær